

Miljødirektoratet
Postboks 5672 Torgarden
7485 TRONDHEIM

Angående reguleringsprosess for høsting av tare i et område sør av Vega i Nordland - mulige konsekvenser for sjøfugl - deres ref. 2020/5994

Fiskeridirektoratet viser til brev fra Miljødirektoratet til Nordland Fylkeskommune med kopi til Fiskeridirektoratet datert 12.06.2020 i anledning den pågående reguleringsprosessen for kommersiell høsting av tare i et område sør av Vega i Nordland. I brevet uttaler Miljødirektoratet at:

«Sjøfugl kan ha overlappende næringssøksområder med områder som høstes med tare er det fare for at tarehøsting vil kunne påvirke sjøfuglenes hekkesuksess negativt. Derfor må næringssøksområdene til aktuelle sjøfuglbestander i området kartlegges for å redusere belastningen mest mulig. Tiltakshaver Fiskeridirektoratet skal for å kunne iverksette en slik forskrift, sørge for at saken er godt nok opplyst. Forskriften er tydelig på at det må sannsynliggjøres at belastningen fra trålingen skal kunne tåles.»

Miljødirektoratets uttalelse er et svar på brev fra Nordland Fylkeskommune datert 27. april 2020, samt skype-møte den 20. mai 2020 mellom Fiskeridirektoratet, Nordland Fylkeskommune og Miljødirektoratet. Her ble Miljødirektoratet anmodet om å fremskaffe relevant kunnskap for å vurdere om det er behov for å etablere områder med forbud mot taretråling av hensyn til sjøfugl.

Området som det er aktuelt å åpne for tarehøsting er et område vest for lengdegrad 11 ° 45' fra trøndergrensen til breddegrad 65 ° 33' sør for Vega. I dette området ligger Horsvær naturreservat hvor det er forbud mot tarehøsting. Sørspissen av Vegaøyan verdensarvområde overlapper også med det området som er aktuelt for tarehøsting. I denne delen av verdensarvområdet er det ikke fastsatt forbud mot tarehøsting, men Havforskningsinstituttet har tilrådet at dette området får status som referanseområde (område avsatt til forskning) med forbud mot tarehøsting. I sum betyr dette at en relativt

stor andel av det området som det er aktuelt å åpne for høsting er vernet. Horsvær naturreservat strekker seg delvis over 11 av i alt 20 høstefelt.

Det påligger imidlertid forvaltningen å vurdere om det er behov for ytterligere verneområder i området som det er aktuelt å åpne for høsting. Derfor ble Miljødirektoratet anmodet både av Nordland Fylkeskommune og av Fiskeridirektoratet om å gi en tilbakemelding på om nevnte fredninger er tilstrekkelige til å ivareta hensynet til sjøfugl og andre verneinteresser som Miljødirektoratet forvalter.

Bakgrunnen for denne anmodningen er forvaltningssystemet angitt i den nasjonale forskriften om høsting av tang og tare av 13. juli 1995 nr. 642. Forskriften gir Fiskeridirektoratet, fylkeskommunen og Miljødirektoratet ulike roller og ansvar ved fastsettelsen av regionale forskrifter som åpner for tarehøsting. Fylkeskommunen har ansvaret for å lede de fylkesvise gruppene som utarbeider forslag til forskrift, mens det er Fiskeridirektoratet som vedtar de regionale forskriftene. Fiskeridirektoratet er imidlertid ikke å anse som «tiltakshaver» ved fastsettelse av regionale forskrifter som åpner for tarehøsting, slik Miljødirektoratet synes å mene. Fiskeridirektoratets rolle er å legge til rette for at tareressursen kan utnyttes for å sikre verdiskapning og å sikre at dette skjer innenfor bærekraftige rammer. I henhold til den nasjonale forskriften om høsting av tang og tare er ansvaret for å sikre at høstingen skjer innenfor bærekraftige rammer et ansvar som Fiskeridirektoratet deler med Miljødirektoratet, jf. § 5 andre ledd som slår fast at: «Fiskeridirektoratet kan, i samråd med Miljødirektoratet, åpne for høsting av tang og tare for inntil 5 år av gangen dersom det er sannsynlig at ressursen og økosystemet i området kan tåle den belastningen høstingen innebærer.»

I brevet av 12.06.2020 svarer Miljødirektoratet at de ikke har tilstrekkelig kunnskap til å kunne svare på om det er behov for å verne andre områder mot taretråling av hensyn til sjøfugl enn de områdene som allerede er vernet. Miljødirektoratet uttaler videre at:

«Dersom teist og skarv i dette området i all vesentlig grad beiter i verneområdene, så kan områdene utenfor antagelig greit innlemmes i trålbare felt etter forskriften. Dersom de faktisk beiter utenfor verneområdene, er det behov for at det ikke åpnes for taretråling i de mest besøkte områdene». Miljødirektoratet uttaler videre at:

«Når det gjelder de store nedadgående sjøfuglbestandene i området har Miljødirektoratet pr. dato ikke data eller kunnskap som kan bekrefte eller avkrefte belastningen i dette området. Og vi vet fra Sklinna lengre sør, at toppskarv har overlappende næringssøkeområder med områder som høstes med tare er det fare for at tarehøsting vil kunne påvirke sjøfuglens hekkesuksess negativt. Derfor må næringssøkingsområdet til aktuelle sjøfuglbestander i området kartlegges for å redusere belastningen mest mulig. Tiltakshaver, her Fiskeridirektoratet, skal for å kunne iverksette en slik forskrift sørge for at saken er godt nok opplyst.»

Fiskeridirektoratet har lang tradisjon for å utrede konsekvenser av taretråling for det marine livet i havet. Hver prosess med å vedta regionale forskrifter som åpner for taretråling starter med at Fiskeridirektoratet bestiller et råd fra Havforskningsinstituttet. Ettersom Fiskeridirektoratet er ansvarlig myndighet for regulering av marine ressurser

på vegne av Nærings- og fiskeridepartementet, er rådgivning til Fiskeridirektoratet innbakt i Havforskningsinstituttets rammebevilling. Havforskningsinstituttet uttaler seg om hvilke høstesyklus som anses forsvarlig av hensyn til å sikre gjenvekst av tarevegetasjonen og reetablering av epifyttssamfunnet (organismer som lever av tareplanten). Det blir også utredet om det er behov for periodevis eller permanente forbudsområder mot taretråling av hensyn til fisk og skalldyr. Gjenvekst av tarevegetasjonen er viktig for å sikre mat og habitat for sjøfugl og fisk og skalldyr er viktige matforekomster for sjøfugl. I de grundige vurderinger som gjøres i relasjon til høstesyklus og forbudsområder av hensyn til fiske og skalldyr tas det indirekte hensyn til sjøfugl. Havforskningsinstituttet har imidlertid ingen forskningskompetanse på sjøfugl og Fiskeridirektoratet er ikke fagdirektoratet i relasjon til sjøfugl. Fiskeridirektoratet har heller ingen bestillerkompetanse ovenfor NINA eller andre forskningsmiljøer med kompetanse på sjøfugl, slik direktoratet har ovenfor Havforskningsinstituttet. Dette er grunnen til at alle regionale forskrifter som åpner for høsting av tare inneholder en bestemmelse om at forskriften viker tilbake for forbud mot taretråling som er satt i verneforskrifter i medhold av naturmangfoldloven. Dette er også grunnen til at Miljødirektoratet er gitt en samrådsfunksjon og et delansvar for å sikre en bærekraftig forvaltning av tarehøsting. Den samrådsfunksjon og delansvar som Miljødirektoratet er gitt i den nasjonale forskriften om høsting av tang og tare, må som et minimum forstås slik at Miljødirektoratet skal fremskaffe relevant kunnskap for å vurdere om det er behov for å etablere områder med forbud mot taretråling av hensyn til sjøfugl.

Fiskeridirektoratet konstaterer at Miljødirektoratet pr. i dag ikke har kunnskap om hvorvidt aktuelle sjøfuglbestander har beiteområder utenfor eksisterende verneområder og heller ikke kunnskap om hvorvidt taretråling utenfor eksisterende verneområder vil ha en merkbar negativ effekt på lokale sjøfuglbestanders hekkesuksess. Arbeidsgruppen som skal utarbeide forslag til forskrift har ennå ikke gitt sin tilråding og på det nåværende tidspunkt er det opp til arbeidsgruppen å vurdere hvilken betydning mangelen på kunnskap skal ha for deres forslag til regulering. Dersom Miljødirektoratet skulle mene at det er behov for å etablere verneområder av føre-var-hensyn, bes det om at Miljødirektoratet gir en tilbakemelding på dette til arbeidsgruppen med kopi til Fiskeridirektoratet. Fiskeridirektoratet vil presisere at også etablering av verneområder av føre-var-hensyn må ledsages av en begrunnelse som sannsynliggjør at høsting kan innebære en risiko for sjøfuglbestander i det aktuelle området. Dersom Miljødirektoratet mener at ytterligere områder bør vernes bes det om en konkret begrunnelse samt angivelse av det aktuelle området/områdene.

Enhver høsteforskrift vil kunne endres med ny kunnskap. Fiskeridirektoratet forutsetter at Miljødirektoratet som rette fagmyndighet tar ansvar for å fremskaffe og formidle kunnskap om effektene av taretråling på sjøfugl. Et godt samarbeid og en god kunnskapsutveksling mellom Fiskeridirektoratet og Miljødirektoratet vil sikre en god tareforvaltning. Vi ser frem til et godt samarbeid fremover.

Med hilsen

Trond Ottemo
seksjonssjef

Njål Wang Andersen
seniorrådgiver

Brevet er godkjent elektronisk og sendes uten håndskreven underskrift.

Mottakerliste:

Miljødirektoratet

Postboks 5672
Torgarden

7485 TRONDHEIM

Kopi til:

egil.postmyr@miljodir.no
Nordland fylkeskommune

Næring og regional
utvikling

8048 BODØ

Olav Eilert Nyholmen

